

Utbildningsinspektion i Artediskolan

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av rektorsområdet

Artediskolan	Antal barn/elever/studerande
Grundskola	335
Kommunal vuxenutbildning, komvux	50
Svenskundervisning för invandrare, sfi	8

Skolan består av flera moderna hus i centrala Nordmaling. Artediskolan är samlokaliserad med centralortens F-6 skola Kyrkovallens skola. Samtliga lokaler ger ett nytt och fräscht intryck.

Utbildningen vid skolan omfattar huvudsakligen grundskoleverksamhet för årskurserna 7-9. Inom Artediskolan lokaler finns även den kommunala vuxenutbildningen, sfi och gymnasieskolans IV verksamhet samt särvox. Biträdande rektor för Artediskolan är ansvarig för komvux och sfi. IV-eleverna läser svenska, engelska och matematik inom IV-verksamheten. Dessutom erbjuds IV-eleverna möjlighet att gå delar av sin undervisning inom 7-9 verksamheten eller inom komvux. En integrerad särskoleelev finns i årskurs 9. En elev finns på ett HVB-hem i södra Sverige.

Nordmalings kommun bedrev vid inspektionstillfället inte någon verksamhet inom den grundläggande vuxenutbildningen. Trots uppsökande verksamhet finns inget intresse för grundläggande vuxenutbildning. Grundläggande vuxenutbildning sker i samverkan med IV och grupperna är små.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i fem arbetslag. Varje arbetslag omfattar tre klasser. Elevernars huvudsakliga undervisning sker inom arbetslagets ram. Varje klass har ett hemklassrum. I varje klass finns två eller tre klassföreståndare. Dessutom har varje elev en egen mentor.

Många elever har skolskjuts till Artediskolan som är kommunens enda 7-9 skola.

Skolans profil är inriktning mot företagsamhet, internationalisering och hälsa.

Flertalet av kommunens ungdomar går i gymnasieskola i andra kommuner, de flesta i Umeå kommun.

Ansvaret för skolhälsovård och resursteamet ligger på förvaltningen.

Genomförandet av inspektionen i Artediskolans rektorsområde

Skolverket sände den 10 november 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Artediskolan har bestått av undervisningsråden Inger Lindfors, Stefan Persson och Sten Svanholm. Besök i Artediskolan inleddes den 23 februari 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Artediskolans rektorsområde, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Artediskolans rektorsområde genomfördes formella intervjuer med personal, elever och föräldrar samt med skolledare. Lektioner i årskurserna 7-9, komvux och sfi besöktes.

Parallellt med inspektionen vid Artediskolan har Skolverket utrett och den 14 maj 2004 fattat beslut i ett anmälningsärende (dnr 51-2003:2270). Material ingående i detta ärende har även använts som underlag i inspektionen.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

De senaste två åren har enligt elever, föräldrar och personal trivsel och arbetsmiljö avsevärt förbättrats på skolan. Klimatet mellan såväl elever som mellan elever och personal har blivit mjukare. Enligt eleverna är grövre kränkningar numera sällan förekommande.

Av en enkät som genomförts på skolan framgår att eleverna känner sig trygga och trivs på skolan trots att de upplever att det är få lärare ute bland eleverna på rasterna. Enligt rektorn ingår 40 minuters rastvakt i lärarnas tjänstgöring och rastvaktsschema finns.

Artediskolans organisation av undervisningen bygger på ett stort ansvarstagande från eleverna. Eleverna upplever sig ha goda möjligheter att påverka skolarbetet.

För närvarande pågår en översyn av skolans ordningsregler. Vid elev- och personalintervjuerna framkom att det saknas en samsyn inom personalgruppen gällande detta område. Eleverna upplever att personalen inte alltid ingriper när skolans ordningsregler inte följs.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetet på Artediskolan inom detta område håller god kvalitet. Eleverna känner sig genomgående trygga på skolan och trivs i verksamheten. Samtliga intervjuade grupper upplever även att klimatet på skolan förbättrats under de senaste åren. Arbetet med samsyn kring skolans ordningsregler behöver fullföljas, och reglerna förankras hos personal, elever och föräldrar.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Artediskolans resultat har de senaste åren legat under såväl hela rikets resultat som kommungruppens resultat på ämnesprov och i betygsstatistiken. Detta gäller både avseende hela elevgruppen och andelen elever som ej når målen. Särskilt pojkarna har dåliga resultat. Skillnaden i resultat mellan pojkar och flickor är också större än för landet som helhet. Artediskolan har en mindre andel elever som är behöriga till gymnasieskolan än kommunerna i genomsnitt. Resultaten för vårterminen 2003 visar dock på en förbättring av skolans resultat jämfört med föregående år. Särskilt har pojkarnas resultat förbättrats och andelen behöriga elever till gymnasieskolan ökat. Det genomsnittliga meritvärdet ligger fortfarande under riksgenomsnittet, men avståndet har minskats.

I Artediskolans egen kvalitetsredovisning för kunskaper framgår att ett femton-tal elever antingen saknar betyg eller erhållit betyget godkänd med stora svårigheter i ämnena svenska, engelska och matematik. För att förbättra denna bild genomförs täta mentorssamtal med berörda elever samt regelbundna elevvårds-konferenser.

Vid intervjuerna framkom att diskussioner kring mål och betygsriterier kontinuerligt förs i verksamheten. Skillnader förekom dock mellan olika ämnen och lärare. Ett arbete pågår där personalen konkretiserar mål och kriterier så att de blir begripliga för eleverna.

Eleverna förde fram kritik mot lärarnas betygssättning och menade att den inte alltid är objektiv. För att motverka detta har elevrådet framfört önskemål om att uppsatser och inlämningsuppgifter skall lämnas in utan elevnamn och istället kodas med siffror. Önskemålet avslogs av skolläningen.

Enligt rektorn säkerställs likvärdigheten i bedömningarna av ämnesproven i årskurs nio genom att en lärare utses att göra en första bedömning av samtliga prov i ett visst ämne. Därefter granskas proven av övriga ämneslärare samt rektor.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Artediskolan inom detta område håller godtagbar kvalitet. Eleverna vid Artediskolan har sämre resultat i årskurs 9 än eleverna i landet som helhet. En mindre andel elever vid Artediskolan är också behöriga till nationella program i gymnasieskolan än i landet som helhet. Kritik framförs från eleverna mot bedömningar och betygsättningar vid skolan som upplevs som subjektiva. Kvalitetshöjande arbete pågår för att göra betygsriterier och mål för verksamheten mer tillgängliga och lättförståeliga för eleverna.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Artediskolan har en bra organisation för arbete mot kränkande behandling och mobbning. Skolan har ett särskilt antimobbningsteam som tar hand om allvarligare händelser. Skolan har även en "KAME grupp" där kamratstödjande elever ingår. Kuratorn och skolsköterskan har hand om utbildningen av nya kamratstödjare. KAME gruppen är en grupp som arbetar med Kamratstödjarerna, Antimobbningsarbete och Elevrådsstöd. KAME gruppen träffar regelbundet de lärare som har ett särskilt ansvar för detta arbete.

Skolan anordnar temadagar med trygghet, demokrati och trivsel som inriktning.

Skolans rutiner vid kränkningar är tydliga och väl kända men varken elever eller föräldrar uppger sig känna till den handlingsplan avseende mobbning och kränkande särbehandling som finns på skolan.

I Artediskolans egen elevutvärdering hösten 2003 framkommer att många elever i årskurserna 8 och 9 inte tycker sig ha en bra arbetsro. Åtgärder mot detta har tagits fram. Arbetslagen och mentorerna arbetar med att förbättra detta område.

Alla elever har en egen mentor som ansvarar för kontakten med elever och föräldrar. På skolan finns en kurator och en skolsköterska dit eleverna vid behov kan vända sig. Kurator och skolsköterska samarbetar för att gemensamt lösa elevernas eventuella problem. Vid elevintervjuerna framkommer missnöje med att skolsköterskan arbetar på flera skolor och därför inte är tillgänglig tillräckligt ofta.

På skolan finns både elevråd och klassråd. Klassråd genomförs i klasserna varje vecka. En av So-lärarna är utsedd att ge stöd till elevrådet. Det formella elevinflytandet fungerar enligt rektor bra. I klassrumssituationen fungerar elevinflytandet olika i olika ämnen och för olika lärare. En diskussion om detta förs på skolan. Vid personalintervjuerna och i samtal med rektor framkom att elevinflytandet i undervisningssituationerna är ett område som behöver utvecklas.

Skolan har elevskyddsombud som deltar i skyddsronder. Skolan ansvarar för att elevskyddsombuden får nödvändig utbildning. Huvudskyddsombudet stöttar elevskyddsombuden.

Vid föräldraintervjuerna framkom att det finns brister i informationen till föräldrarna om skolans verksamhet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att verksamheten vid Artediskolan inom detta område håller god kvalitet. Det finns en bra organisation för arbetet mot kränkande behandling på skolan. Enligt intervjuerna har detta inneburit att problemen numera är små vad gäller mobbning och kränkande behandling. Elevinflytandet fungerar när det gäller det formella inflytandet på ett bra sätt. Däremot behöver det informella elevinflytandet i klassrumssituationen utvecklas och göras mer likvärdigt inom verksamheten. Skolans information till föräldrarna om verksamheten behöver utvecklas.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Skolan är organiserad i fem arbetslag som leds av en "lagkapten". Lagkaptenen utses för ett år. I varje arbetslag ingår en No-lärare, en språklärare, en So-lärare, en speciallärare samt någon lärare i övriga ämnen s.k. "satellitlärare". Man strävar efter att lärarna skall ha huvuddelen av sin undervisning i klasser inom det egna arbetslaget. Arbetslagens huvudsakliga uppgift är att utveckla verksamheten, delta i elevvårdsarbetet samt att ansvara för resursanvändningen inom arbetslaget. Arbetslagen har huvuddelen av sin verksamhet förlagd till en egen hemvist.

Artediskolan parallelllägger lektionerna i engelska och matematik för att kunna nyttja speciallärarna på ett effektivare sätt. Innevarande läsår består alla klasser utom en, av färre än 20 elever. Små undervisningsgrupper ger goda förutsättningar för eleverna att få det stöd som behövs för att nå målen.

Elevers val genomförs för årskurs 8 och 9 och upplevdes av eleverna som ett positivt inslag i skolans verksamhet. Elevers val genomfördes vid inspektörernas besök med stor aktivitet från elevernas sida samt med stort engagemang och intresse från både personal och elever.

Samtliga intervjuade elever var kritiska till att prao genomförs under enstaka dagar. Samtliga elever är ute vid ett och samma tillfälle vilket medför svårigheter att hitta praoplats och ger små möjligheter till kontinuitet på respektive praoplats.

Inspektörerna uppfattade att verksamheten vid Artediskolan i hög grad bygger på att eleverna tar ett stort ansvar. Särskilt gäller detta elevers val och verksamheten på onsdagarna.

Vid skolan finns 4,5 tjänster med inriktning mot specialpedagogik. Dessutom ges stöd till eleverna i den pedagogiska verkstaden. Dit kan eleverna gå för att få extra stöd eller en lugn plats för att göra läxor. Den är till för alla elever. Till den pedagogiska verkstaden kan man gå på raster, håltimmar, under ordinarie lektioner när man behöver extra hjälp och när man som elev fått anpassad studiegång. Verkstaden bemannas av ämneslärare och specialpedagoger. Verksamheten är öppen alla dagar utom onsdagar.

På Artediskolan finns ett tiotal elever med anpassad studiegång. Beslut om detta tas på delegation av rektor efter hörande av elevvårdskonferensen. Elever med anpassad studiegång har stora delar av sin undervisning schemalagd i den pedagogiska verkstaden.

Arbetslagen har en viktig funktion när det gäller elever i behov av stöd samt elevvård. Ett särskilt resursteam för elevvård och stöd finns för hela kommunen. Resursteamet har som ambition att diagnostisera samtliga elever i kommunen under vårterminen i årskurs 6 för att kunna sätta in stödresursen vid höstterminsstarten i årskurs 7. Skolan genomför även överlämnandesamtal och diagnostiska prov.

Tillgången på speciallärare vid Artediskolan är god. Vid skolan finns även två elevassistenter som enligt personal och elever fyller en viktig funktion för många elever.

Elever i behov av stöd har i allmänhet åtgärder eller utarbetade åtgärdsprogram inlagda i protokoll från elevvårdskonferenser. De flesta av dessa utarbetas vid elevvårdskonferenser. Av åtgärdsprogrammen eller protokollen från elevvårdskonferensen framgår inte på något tydligt sätt vilka mål insatserna eller överenskommelserna skall leda fram till. Det blir därmed svårt att utvärdera om eleven har nått målen och om insatserna varit riktiga. De mål som finns är ibland skrivna så att de är svåra att utvärdera. Föräldrarna och eleverna medverkar vid utarbetandet av programmen. En svårighet som lyftes fram av specialpedagogerna var att få förståelse bland alla berörda lärare för de problem som eleverna med åtgärdsprogram har och att det ibland medför att kraven på eleverna blir för stora.

Vid elevintervjuerna framkom att eleverna uppfattar att undervisningens upp-
läggning i mycket liten omfattning bygger på individualisering.

Elever med funktionshinder har goda möjligheter att delta i undervisningen.
Undantaget är hem- och konsumentkunskapslokalen som ligger på det övre
planet och inte kan nås med hiss. För närvarande finns ingen elev vid skolan
som är rullstolsburen.

Ansvar för att genomföra utvecklingssamtal ligger på mentorerna. Utveck-
lingssamtal genomförs regelbundet och fyller enligt föräldrarna en viktig funk-
tion när det gäller att följa elevernas kunskapsutveckling.

Inför höstterminen 2003 införde Artediskolan en ny organisation av verksam-
heten. Syftet var att samla håltimmar och schemabrytande aktiviteter till en dag
per vecka, onsdagarna, samt att ordna tid för personalen att samarbeta och pla-
nera. En ytterligare tanke bakom förändringarna är att förbättra elevernas och
personalens arbetsmiljö genom att minska problemen på raster och håltimmar.
Dessutom skall eleverna få ökad tid för stöd och hjälp. Skolverket har i ett an-
mälningsärende (51-2003:2270) utrett huruvida den nya organisationen på sko-
lan följer bestämmelserna i skolförfattningarna angående lärotider m.m. Skol-
verket fann i sitt beslut den 14 maj 2005 att kommunen inte lever upp till för-
fattningarnas krav om att skolarbetet skall fördelas så jämt som möjligt över
veckodagarna måndag - fredag och att skoldagarna skall vara väl avvägda samt
att läsåret skall innehålla minst 178 dagar. Skolverket riktade därför kritik mot
kommunen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att verksamheten inom detta
område ej håller godtagbar kvalitet. Stödverksamheten till elever i behov av
särskilt stöd är välorganiserad och med goda personalresurser. Arbetet med
åtgärdsprogram behöver dock utvecklas vid skolan. En gemensam mall för hur
åtgärdsprogram skall se ut behöver tas fram där analys, mål, åtgärder, ansvars-
fördelning och utvärdering av åtgärdsprogrammen tydligt beskrivs.

Enligt inspektörernas mening är det viktigt att verksamheten utformas så att
den stimulerar elevernas lärande och att undervisningstiden används effektivt.
Vid inspektionen fanns både exempel där detta fungerade bra, men även exem-
pel på situationer där eleverna passivt deltog i arbetet och där individualisering
av undervisningen inte kunde ses och tiden inte utnyttjades optimalt. Det är
viktigt att skolan har förväntningar på elevernas prestationer som ger eleverna
utmaningar i undervisningssituationen. Skolan måste dock anpassa dessa för-
väntningar efter varje elevs förmåga. Inspektörerna konstaterade att eleverna
uppvisade god arbetsdisciplin vid de lektioner som besöktes.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Politikerna i nämnden visar enligt personalen intresse för skolans verksamhet. Skolans personal inbjuds att informera nämnden. Nämndens ledamöter besöker dock inte verksamheten.

Vid Artediskolan finns normalt två skolledare, en rektor på heltid och en biträdande rektor på halvtid. Vid inspektionstillfället vikarierade ordinarie rektor som förvaltningschef. Skolledningen ser den tunna ledningsorganisationen som ett problem. Skolledningen har god kunskap om verksamheten.

Rektorn har stort förtroende bland personal och föräldrar. Elever, föräldrar och personal är överens om att skolans utveckling varit positiv de senaste två åren, något som man förklarade med att rektorn målmedvetet driver viktiga frågor.

Vid Artediskolan finns fem arbetslag. Arbetslagen leds av en "lagkapten". Varje vecka genomförs ett möte mellan skolledningen och "lagkaptenerna".

Både en ny skolplan och en lokal arbetsplan är under utarbetande. De gamla planerna har liten påverkan på det dagliga arbetet vid skolan. Det innebär att det är de nationella styrdokument som styr verksamheten.

Vid inspektionstillfället fanns ingen gällande kvalitetsredovisning. Kvalitetsredovisningen för kalenderåret 2003 var under utarbetande.

Skolledningen är medveten om att registerkontroll skall genomföras men enligt rektor har det inte alltid fungerat fullt ut.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Artediskolan inom detta område inte håller godtagbar kvalitet. Skolledningens styrning och ledning av den dagliga verksamheten fungerar bra. Det är dock viktigt att arbetet med att ta fram ny skolplan och lokal arbetsplan påskyndas. Lokala styrdokument med mål för verksamheten är en viktig del i processen för styrning och ledning samt kvalitetssäkring av verksamheten. Artediskolan måste även omgående ta fram en gällande kvalitetsredovisning för skolan, samt säkerställa att registerkontroll genomförs vid nyanställningar enligt gällande författningar.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Elever i årskurs 6 vid samtliga skolor i kommunen erbjuds språkval vid Artediskolan i franska, tyska, spanska, svenska och engelska. Från årskurs 7 erbjuds fördjupning och förstärkning i engelska och svenska som stöd. De flesta eleverna väljer spanska som språkval.

Skolan erbjuder ett stort utbud till elevens val. Tre av dessa, ”jag en konstruktör”, ”jag en estet” och ”jag en gastronom”, är kopplade till ett Eu-projekt inom PRIO 1 (Prioritet företagsamhet i Västerbottens län). Detta projekt syftar till framtidstro, kreativitet och lust att göra något. Organisation och genomförande av elevens val uppskattades av eleverna.

För närvarande bedrivs ingen modersmålsundervisning eller undervisning i svenska som andraspråk vid skolan då behov inte finns. Enligt rektorn informerar skolan om rätten till modersmålsundervisning och undervisning i svenska som andraspråk vid skolan. De som har rätt till sådan undervisning erbjuds det.

Skolans val genomförs i årskurs sju med 100 minuter per vecka. Internationalisering, företagande och hälsa är de inriktningar som är aktuella.

Artediskolan har goda resurser för att ge stöd till elever i behov av stödinsatser. Skolan har en väl fungerande organisation för stödverksamheten. Enligt intervjuerna erbjuds alla elever i behov av särskilda stödinsatser olika former av stödundervisning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att verksamheten vid Artediskolan håller god kvalitet inom detta område. Resurserna ger förutsättningar för att utbildningen skall nå målen för verksamheten.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Resursfördelningen är flexibel. Detta innebär enligt skolledningen att resurserna fördelas över arbetslag efter behov och att justeringar av resurserna sker kontinuerligt under läsåret.

Arbetslagen har eget resursansvar. Cirka 90 procent av resurserna fördelas ut till arbetslagen och ämneslagen. Arbetslagets behov styr resursfördelningen.

Stora delar av resurserna används till att minska undervisningsgruppernas storlek. En grundprincip för resursfördelningen är att ingen undervisningsgrupp på skolan skall innehålla mer än 20 elever. I hemkunskap strävar skolan efter gruppstorlekar på 12-14 elever, och i slöjd och teknik får inte elevantalet överstiga 16 elever.

Artediskolan har en målsättning att ha minst fem tjänster för stödundervisning. Det innebär sjuttio elever per tjänst. Skolan strävar efter att det skall finnas en speciallärare i varje arbetslag. På skolan fanns vid inspektionstillfället två assistenter anställda med en sammanlagd tjänstgöring omfattande 1,8 tjänster. Assistenternas arbetsuppgifter omfattar såväl praktiskt/fysiskt stöd som pedagogiskt stöd.

Skolan har en överenskommelse med personalen att de flesta lärare har något mer undervisningstid än normalt. Detta frigör resurser till arbetslagens "lagkapten" och till KAME-gruppen.

Det finns en central pott på skolan för kompetensutveckling. Vidare finns en pott för varje arbetslag och en pott för ämnesgrupperna. Personalen är nöjd med de möjligheter till kompetensutveckling som finns.

Personaltätheten är mycket god på skolan och det samma gäller lokalresurserna, där lokalerna är fräscha och stora i förhållande till elevantalet samt med god tillgång till grupprum. Personalen har också genomgående adekvat utbildning för den verksamhet de bedriver.

Skolan har enligt skolledningen god tilldelning av resurser för att köpa in läromedel. Stora delar av dessa resurser ligger på arbetslag och ämnesgrupper. Datorer och annan materiel finns i tillräcklig omfattning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Artediskolan inom detta område håller mycket god kvalitet. Skolan har god tillgång till resurser beträffande personal, lokaler och läromedel. Personalen har adekvat utbildning och god tillgång till kompetensutveckling.

Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att verksamheten vid Artediskolan i huvudsak håller god kvalitet. Såväl personalen som elever och föräldrar uppger sig vara nöjda med verksamheten. Särskilt framhålls den positiva utveckling som kunnat iakttas på skolan de senaste åren när det gäller trivsel och arbetsmiljö.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- informationen från skolan till föräldrarna om skolans verksamhet behöver utvecklas,
- åtgärder för att höja resultatnivån för skolans elever,
- skolans ordningsregler behöver genomarbetas och förankras hos personal, elever och föräldrar så att en samsyn skapas kring vad reglerna står för,
- undervisningssituationen behöver utvecklas ytterligare inom områdena elevinflytande och individualisering,
- förväntningar på eleverna i undervisningssituationen bör utvecklas så att de stimulerar och utmanar eleverna till att utveckla sina kunskaper,
- arbetet med åtgärdsprogram för elever i behov av stöd behöver utvecklas,
- de lokala styrdokumenterna behöver tas fram och implementeras,
- fortsatta diskussioner behöver föras i arbetslagen och i ämnesgrupperna om målen för verksamheten samt om kursmål och betygskriterier och
- kursmål och betygskriterier behöver göras tydliga för eleverna.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Skolan har inte en kvalitetsredovisning som uppfyller kraven i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet.
- Skolan har inte rutiner som säkerställer att registerkontroll genomförs i samband med nyanställningar enligt lag om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.

Datum	Ort
2004-08-16	Umeå

Stefan Persson
Inger Lindfors
Sten Svanholm